

V primežu jezika tokrat pojem družine

Daša Cvjetičanin

Ljubljana – V ponedeljek se je na Filozofski fakulteti začel **Seminar slovenskega jezika, literature in kulture** (SSJLK), že 47. po vrsti, ki vsako leto julija združi množico udeležencev z vseh koncev sveta v skupnem prizadevanju: pridobiti čim več znanja o slovenskem jeziku, naši književnosti in kulturi ter seveda spoznati in občutiti sodobno slovensko življenje na sploh.

Tokrat se je na tradicionalno prireditve, ki jo organizira Center za slovensščino kot drugi/tuji jezik, delujoč v okviru oddelka za slovenistiko filozofske fakultete, prijavilo 129 udeležencev iz 27 držav, večinoma študentje in univerzitetni profesorji slovensščine, slavisti ter drugi znanstveni delavci, prevajalci in kulturni delavci iz slovenskega zamejstva. Med njimi je 98 študentov in 31 zaposlenih, približno polovica pa jih dela na univerzah in inštitutih v tujini. Na seminarju tako letos sodeluje tudi okoli 15 uglednih predavateljev različnih strok in prav toliko lektorjev s pedagoškimi izkušnjami in strokovnim znanjem, predstavilo pa se bo tudi nekaj mladih raziskovalcev.

Živahen dnevni urnik

Udeleženci dvotedenskega seminarja bodo svoje znanje poglobljali praktično ves čas svojega obiska: v dopoldanskem delu programa, ki je namenjen učenju in poglobljanju jezikovnega znanja, se tako udeležujejo posebnih jutranjih izbirnih tečajev, fonetičnih vaj, lektoratov in konverzijskih tečajev, v okviru spremljevalnega programa, ki poteka v popoldanskih in večernih urah, pa imajo priložnost vzpostavljati pristen stik s slovensko kulturo in jezikom tudi v praksi – spoznavnemu popoldnevu s športnimi in kulturnimi dejavnostmi se pridružujejo tradicionalni sprehodi

po Ljubljani, projekcija filma *Gremo mi po svoje*, ogled predstave Lada Bizovičarja *Fotr*, celodnevna ekskurzija v Velenje in Celje, ogled Mestne knjižnice Ljubljana in Botaničnega vrta ter še mnoge vsebine.

Vsako leto na posebej izbrano krovno temo priredijo tudi predstavitve najnovejših spoznanj s področja jezikoslovja, literarne zgodovine in kulture, ki jih na opoldanskih predavanjih ponudijo ugledni strokovnjaki s področij slovenskega jezikoslovja, literature, humanističnih in drugih ved. Letošnja rdeča nit predavanj je *Družina v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, »ki pa se z refleksijo pripadnosti slovensščine slovanski jezikovni družini posredno navezuje tudi na lanskoletno temo slovanstva«, poudarja dr. **Vera Smole**, predsednica 47. SSJLK. »Od ene široke slovanske družine smo se preusmerili v bolj intimno, domačo, vendar v smislu medsebojne povezanosti, druženja in soobstoja.« Človek kot socialno bitje potrebuje ob sebi drugega človeka, slovenski jezik pa z leksemom *družina* za najmanjšo celico družbe postavi v ospredje prav sociološko povezanost ljudi v njenem okviru, saj »besedni koren *drug* pr-

votno pomeni sopotnik, tovariš, to je torej tisti, ki te spremlja, ti pomaga in te varuje,« pojasnjuje Vera Smole.

Prhnenje sorodstvenih vezi

Letos se bodo povabljeni predavatelji lotili predvsem poimenovanj za sorodstvo. Kot strne opažanja jezikoslovcev predsednica seminarja, »smo Slovenci skozi zgodovino, od praslovanskih skupnih jezikovnih časov pa vse do danes, izgubili veliko poimenovanj za sorodstvene vezi – v nasprotju s sosednjimi, pa tudi nekaterimi drugimi slovanskimi narodi«, kar po njenem mnenju pove veliko o Slovencih. Med primeri takšnih jezikovnih redukcij Vera Smole izpostavlja poimenovanja, kot sta sestrična ali bratranec, pri katerih ni pomembno, ali gre za otroka tete ali strica, medtem ko drugod to ločujejo. Iz tega se da po njenem sklepati, da »nam več kot razširjena pomeni osnovna družina«.

Z literarnega vidika se na predavanjih osredotočajo na sodobno slovensko ustvarjalnost s področij proze, poezije in dramatike, precejšen poudarek pa je na mladinski književnosti, medtem ko se bodo z vidika kultur-

Udeleženci dvotedenskega Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture svoje znanje o slovenski kulturi poglobljajo praktično ves čas svojega obiska.

nega osvetljevanja družbe predavatelji dotaknili zlasti »čakalnice na odraslost«, torej fenomena podaljševanja bivanja otrok pri starših, vloge družine pri športnem udejstvovanju otrok in njihovem »usmerjanju« v učenje jezika nasploh. Glede na to, da je pojem družine zastavljen precej kompleksno, se bodo udeleženci seminarja poučevali predvsem o tem, kako se v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi odražajo tako odnosi znotraj ožjega pojmovanja družine kot tudi širše, se pravi med spoloma in generacijami. Vsa predavanja so objavljena tudi v zborniku prireditve.

Nekatere udeležence *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture* smo vprašali, kako se počutijo v Sloveniji in kaj jih je pravzaprav spodbudilo k učenju slovenščine. **Sofia Ostrovska** prihaja s Slovaške, za udeležbo na seminarju pa se je odločila, da bi poglobila svoje znanje slovenščine, saj si jo je ob študiju na domači univerzi izbrala kot drugi oziroma tuji jezik. Čeprav ji je slovenščina kot slovanski jezik blizu, med težavami, s katerimi se pogosto sooča pri učenju, izpostavlja predvsem sklanjatve. Nad Slovenijo, ki jo je tokrat obiskala že tretjič, je zelo navdušena, seminarja pa se udeležuje prvič.

Luigi Pulvirenti se seminarja letos udeležuje že drugič. V Rimu, kjer je doma, poleg madžarščine študira tudi slovenščino. V obdobju petih let, kolikor se uči slovenskega jezika, med drugim tudi zato, ker živijo sorodniki v bližini Trsta in mu ni tuja niti problematika slovenske manjšine, pa mu je največ preganjavic povzročala slovnica, predvsem glagolski vid in besedni red. Sicer meni, da je slovenščina lahek jezik, morda zato, ker se je, kot pravi, madžarščine v primerjavi z mnogimi tujimi jeziki veliko težje naučiti.

Stéphane Praeger se je začel učiti slovenščino predvsem iz razlogov, ki so mu preprečevali sporazumevanje s sorodniki iz Prekmurja. »Mlajši sicer znajo govoriti angleško, starejši pa niti ne, zato sem prišel na idejo, da bi svoje poznavanje tujih jezikov dopolnil še s slovenskim, še posebej, ker imam tu korenine,« pojasnjuje Stéphane, doma iz Pariza, ki mu pri slovenščini največ težav povzročata predvsem izgovarjava in sklanjanje.

Kim Sang Hun iz Južne Koreje je doktoriral iz srbskega in hrvaškega jezika ter književnosti, na domači univerzi Hankuk pa na oddelku južnoslovanskih študij poučuje srbski in hrvaški jezik. »V Beogradu sem magistriral iz del Laze Kostiča, srbskega pesnika iz 19. stoletja, zato tudi kasneje nisem imel težav pri prebiranju srbskih ali hrvaških avtorjev, sem pa naletel na prepreke pri branju Prešernovih pesmi,« pojasnjuje razloge, zakaj se je odločil za učenje slovenščine. Na seminar se je prijavil na priporočilo profesorja Marka Juvana iz ZRC SAZU, sicer pa je v Slovenijo prispel že januarja, aprila pa je v Slavistični reviji izšel tudi njegov članek. V prihodnje se bo seminarja ponovno udeležil, saj si želi poglobiti znanje slovenščine.